Legyező

Textil- és viseletgyűjtemény

Leltári szám:	59.900.1
Készítés ideje:	1795 KÖRÜL
Készítés helye:	Bécs (Wien) (feltehetően)
Anyag:	csont; fa; flitter; papír; sárgaréz
Technika:	berakás; rézmetszettel díszítve
Méretek:	magasság: 27,4 cm szélesség: 51,8 cm

Tizenhét darab faküllőn és két faberakásos csont záróküllőn rézmetszetes és flitterdíszes papírlap. A küllőket gyöngyház alátétes sárgaréz szegecs fogja össze.

A lapot három – középen ovális, kétoldalt nyolcszögletű -, flittersorral kereteit medalion tagolja. A középsőben allegorikus ábrázolás: egymásba kapaszkodó, kígyófejű szörnyek a francia liliomot harapdálják, farkukkal a királyi jelvényeket törik darabokra. Mellette rózsaág fölé magasodó urna tetején királyi korona ragyog.

Az ábrázolás felirata: *Vier ge / beim verbogne Silbouetten / von ausserordentlicher / Aehnlichkeit / des unglücklichen Königs und dér Königin v. Frankreich / nebst dem König und dér Königin von / England.* = Négy titkon rejtett árnykép rendkívüli hasonlatosságára Franciaország szerencsétlen királyának és királynőjének, Anglia királyával és királynéjével egyetemben.

A két szélső metszeten ifjú pár áll egy-egy *tempietto* előtt az épületek tetején balra *Treue* = hűség, a talapzaton *bleib / uns / günstig* = maradj számunkra kedvező jobbra *Vergnügen* = gyönyör*, és weich / nie von / uns* = sohase engedjünk, feliratok.

A medalionok tetején két-két szárnyas puttó, illetve gyermek ül, a kezükben tartott virágfüzér köti össze a három ábrázolást. A medalionok között galambok tartanak csőrükben feliratos papírlapot (balról jobbra): *Zartlich/keit* = gyöngédség, *Aufrich/tigkeit* = őszinteség, *Freude* = boldogság, *Bestan/digkeit*= állhatatosság. Az egész lapot egyszerű, karéjos minta veszi körbe. Küllői díszítetlenek. Megegyező ábrázolás látható a *Simplicius Calender* című egykorú sokszorosított metszeten is. Az ábrázolás értelme felfejtetlen.

Irodalom

- Maros Donka Szilvia: *Bájos semmiségek. Az Iparművészeti Múzeum legyezőgyűjteménye (1700-1920)*. Balassi Kiadó - Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2002. - Nr. 72.
- *Kultúra és társadalom Magyarországon a felvilágosodás korában, 1730-1830*. Néprajzi Múzeum, Budapest, 1987. - 16. p. Nr. 4.4.22.

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum

© 2012-2026, Minden jog fenntartva Iparművészeti Múzeum